

Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonė dėl Komisijos komunikato Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Smulkus verslas dideliame pasaulyje – nauja partnerystė, kuria MVĮ padedama pasinaudoti pasaulinėmis galimybėmis“

(COM(2011) 702 final)

(2012/C 229/09)

Pranešėjas **Ivan VOLEŠ**

Europos Komisija, vadovaudamasi Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 304 straipsniu, 2011 m. lapkričio 9 d. nusprendė pasikonsultuoti su Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetu dėl

Komisijos komunikato Europos Parlamentui, Tarybai, Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetui ir Regionų komitetui „Smulkus verslas dideliame pasaulyje – nauja partnerystė, kuria MVĮ padedama pasinaudoti pasaulinėmis galimybėmis“

COM(2011) 702 final.

Bendrosios rinkos, gamybos ir vartojimo skyrius, kuris buvo atsakingas už Komiteto parengiamąjį darbą šiuo klausimu, 2012 m. gegužės 8 d. priėmė savo nuomonę.

481-ojoje plenarinėje sesijoje, įvykusioje 2012 m. gegužės 23–24 d. (gegužės 23 d. posėdis), Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komitetas priėmė šią nuomonę 195 nariams balsavus už, 2 – prieš ir 7 susilaikius.

1. Išvados ir rekomendacijos

1.1 Mažųjų ir vidutinių įmonių (MVĮ) potencialo pasitelkimas siekiant patekti į trečiųjų šalių (ypač tų, kurių vystymosi tempai auga) rinkas gali tapti svariu faktoriumi, skatinančiu ekonomikos augimą ir darbo vietų kūrimą. Todėl į visas su MVĮ susijusias ES politikos kryptis derėtų įtraukti MVĮ tarptautinimą.

1.2 Tarptautinimas aprėpia daug veiklos sričių, tokių kaip eksportas, importas, tiesioginis investavimas užsienyje, ranga, techninis bendradarbiavimas ir kt. Komitetas apgailestauja, kad nagrinėjamame komunikate iš esmės apsiribota paramos eksportuotojams ir investuotojams klausimu.

1.3 Atsižvelgdamas į glaudžią tarptautinimo ir inovacijų sąsają, Komitetas rekomenduoja naujas programas „Horizontas 2020“ ir COSME padaryti prieinamesnes ir palankesnes MVĮ atžvilgiu. Tarptautinimui remti derėtų taip pat pasitelkti ir Europos socialinį fondą.

1.4 Teikiant europinę paramą tarptautinimui reikėtų atsižvelgti į nacionaliniu lygmeniu skiriamą pagalbą, siekiant išvengti dvigubo finansavimo. Ši parama turėtų teikti papildomą finansavimą srityse, priklausančiose ES kompetencijai, tokiose kaip rinkų atvėrimas, dvišalių ir daugiašalių susitarimų sudarymas, kliūčių šalinimas, informacijos, susijusios su apmuitinimo, intelektinės nuosavybės apsaugos, investicijų apsaugos, standartų, reguliavimo, viešųjų konkursų, kovos su korupcija ir kitomis sritimis, teikimas.

1.5 EESRKL ragina tobulinti Komisijos generalinių direktoratų ir Tarybos, Europos išorės veiksnių tarnybos, Europos Parlamento bei nacionalinių MVĮ atstovų tinklo tarpusavio veiksmų koordinavimą.

1.6 Siūlomas internetinis portalas gali atlikti reikiamą vaidmenį su sąlyga, kad jis aprėps visus turimus informacijos šaltinius, bus sujungtas su nacionaliniais portalais ir ateityje visą esminę informaciją teiks ES oficialiosiomis kalbomis.

1.7 EESRKL atkreipia dėmesį į tai, kad nepakankamai išnaudojamos Europos įmonių tinklo teikiamos galimybės, ir pritaria pasiūlymui pertvarkyti jo administracinę struktūrą. Jis rekomenduoja į šio tinklo valdymą įtraukti įmonėms atstovaujančias organizacijas.

1.8 Reikėtų glaudžiai susieti Europos MVĮ patekimo į trečiųjų šalių rinkas rėmimo politiką su MVĮ tarpvalstybine veikla bendrojoje rinkoje, nes kaip tik joje dauguma šių MVĮ įgyja veiklos užsienio rinkose patirties. Į šią politiką derėtų taip pat įtraukti pagalbą MVĮ patekti į bendrąją rinką ir kliūčių į ją patekti šalinimą.

1.9 Viena didžiausių šiuo metu veikiančių europinės ir nacionalinės paramos teikimo sistemų silpnybė yra ta, kad MVĮ nežino apie jų egzistavimą, joms labai sunku gauti reikiamos informacijos ir, nemokėdamos kalbos, jos nepajėgia išsiaiškinti instrukcijų, tiksliai nurodančių procedūrų eigą. Todėl EESRKL rekomenduoja visų pirma įtraukti MVĮ atstovaujančias organizacijas į informavimo veiklą.

1.10 Svarbi MVĮ tarptautinimo sąlyga (ypač krizės metu) yra galimybė gauti finansavimą. Todėl EESRK ragina Komisiją sukurti naujas finansines priemones MVĮ tarptautinimui remti, tokias kaip finansavimo garantija eksportuojant, tarptautinės prekybos draudimas ir užtikrinta galimybė gauti kreditą naudojant garantiją turinčias kredito korteles.

1.11 Komitetas rekomenduoja suvienodinti įvairių programų, parengtų skirtingiems pasaulio regionams, tokių kaip *East Invest*, *AL Invest*, *MedInvest* ir kt., naudojimosi taisykles, kad MVĮ lengvai galėtų jomis naudotis. Jis taip pat ragina persvarstyti šiuo metu galiojančią taisyklę, pagal kurią paramą dalyvauti pagal programą vykdomuose veiksmuose gali gauti tik šalių partnerių MVĮ.

1.12 EESRK siūlo tam tikrą skaičių konkrečių priemonių, kurios galėtų deramai papildyti Europos lygmeniu jau teikiamą paramą, tokių kaip Europos MVĮ eksporto premija, europinio masto renginiai (pvz., Europos įmonės premijos teikimas), MVĮ savaitės metu rengiamos reklaminės kampanijos, skatinančios MVĮ tarptautinimą, duomenų apie geriausius pagalbos teikėjus bazės sukūrimas ir jos tvarkymas, partnerystės renginių (tokių kaip *Europartenariat* ar *Interprise*) atnaujinimas.

1.13 EESRK pritaria pasiūlymui kasmet rengti forumą, kuriame būtų įvertinami tarptautinimo rezultatai, ir siūlo jį padaryti nuolat veikiančia struktūra, kurioje veiksmingai dalyvautų socialiniai partneriai ir kitos suinteresuotosios šalys, tarp jų ir EESRK.

1.14 EESRK rekomenduoja prie prioritetinių geografinių veiklos regionų (BRIC šalys) priskirti ir kitas potencialiai pelningas rinkas, tokias kaip Persijos įlankos ir Pietryčių Azijos šalys.

2. Svarbiausios Komisijos dokumento nuostatos

2.1 Europos Sąjungai reikia rasti naujų šaltinių, užtikrinančių ekonomikos augimą ir darbo vietų kūrimą. Didžiosios trečiųjų šalių, kaip antai Kinija, Indija, Rusija ir Brazilija, rinkos, kurioms būdingi dideli augimo rodikliai ir potencialas, teikia ES įmonėms didžiulių galimybių. Todėl parama, teikiama MVĮ veiklai už ES ribų, padeda stiprinti ES konkurencingumą, kurio lygį raginama kelti strategijoje „Europa 2020“ ir kituose dokumentuose ⁽¹⁾.

2.2 2011 m. lapkričio mėn. Komisija paskelbė komunikatą „Smulkusis verslas dideliame pasaulyje – nauja partnerystė, kuria MVĮ padedama pasinaudoti pasaulinėmis galimybėmis“ ⁽²⁾,

⁽¹⁾ Žr. komunikatą dėl integruotos globalizacijos eros pramonės politikos, COM(2010) 614, Smulkiojo verslo akto Europai apžvalgą, COM(2011) 78 ir Bendrosios rinkos akto kūrimas, COM(2010) 608.

⁽²⁾ Žr. COM (2011) 702, 2011 11 9.

kuriame ji siūlo iš esmės pertvarkyti Europos lygmens paramą MVĮ tarptautinimui – išplėsti šios paramos mastą ir pasiekti, kad ji taptų veiksmingesnė ir skaidresnė.

2.3 Nors per tris pastaruosius dešimtmečius 25 proc. ES MVĮ eksportavo į bendrosios rinkos šalis, tik 13 proc. iš jų vystė savo veiklą ir už ES ribų. Tai rodo, kokios didelės iki šiol neišnaudotos ryšių su trečiosiomis šalimis galimybės, visų pirma inovacinės gamybos ir kūrybos srityse.

2.4 Komisija savo dokumente apibrėžia siekiamus tikslus – teikti MVĮ lengvai prieinamą informaciją, didinti paramos veiksmų nuoseklumą, didinti lėšų naudojimo veiksmingumą, pašalinti esamas paslaugų, kurias nacionaliniu lygmeniu teikia viešojo ir privačiojo sektorių subjektai, kliūtis, visoms visų ES valstybių narių MVĮ sudaryti vienodas sąlygas ir galimybes.

2.5 Šiems tikslams pasiekti Komisija norėtų pasitelkti tokias priemones: informacijos teikimą MVĮ, europinį aspektą teikiant paslaugas MVĮ veiklai prioritetinėse rinkose, tarptautinimo skatinimą teikiant paramą inovacijų grupėms ir tinklams, naujos veiklos prioritetinėse rinkose racionalizavimą laikantis trijų principų – papildomumo, tvarumo ir viešųjų lėšų panaudojimo veiksmingumo taikant konkrečius, išmatuojamus, pasiekiamus, tinkamus (taip vadinamus SMART) uždavinius ir nustatant jų vykdymo terminus. Komisija pagal apibrėžtus kriterijus nustato geografinius prioritetus. MVĮ tarptautinimas turėtų sietis su kitomis ES politikos kryptimis.

3. Bendrosios pastabos

3.1 EESRK palankiai vertina nagrinėjamą Komisijos komunikatą ir pritaria daugumai joje pateiktų tyrimų ir analitinių išvadų. Jis konstatuoja, kad komunikate daugiau dėmesio skiriama pagalbos skyrimo mechanizmui, nei jos turiniui ir siekiamiems tikslams. Komitetas primena savo ankstesnes nuomones, kuriose pateikta jo pozicija MVĮ tarptautinimo problemų klausimais: *Smulkiojo verslo akto Europai apžvalga* ⁽³⁾, *Kaip padėti MVĮ prisitaikyti prie pasaulio rinkų pokyčių* ⁽⁴⁾ ir *Europos pramonės politikos išorės matmuo* ⁽⁵⁾.

3.2 EESRK pritaria teiginiui, kad patekimui į trečiųjų šalių rinkas mažosioms ir vidutinėms įmonėms teikiamos paramos politika turi būti vykdoma įgyvendinant ES konkurencingumo ir „Europa 2020“ strategijas bei kitas ES politikos kryptis ir pabrėžia, kad šias kryptis būtina derinti taip, kad jas įgyvendinant būtų remiamas MVĮ tarptautinimas.

⁽³⁾ OL C 376, 2011 12 22, p. 51.

⁽⁴⁾ OL C 255, 2010 9 22, p. 24.

⁽⁵⁾ OL C 218, 2011 7 23, p. 25.

3.3 Komitetas apgailestauja, kad nagrinėjamame komunikate iš esmės apsiribota paramos įmonėms, tiesiogiai eksportuojančioms į trečiąsias šalis klausimu. Tarptautinimas aprėpia eksporto ir importo veiklą, tiesioginį investavimą užsienyje, techninį bendradarbiavimą, rangos santykius ir kitus veiksmus, kuriais MVĮ integruojasi į didelės vertės kūrimo grandinę.

3.4 Reikia padidinti informavimo veiklai ir mokymui naudotis kitomis tarptautinimo sritimis skiriamos paramos apimtį, kad ji atneštų naudos kuo didesniai naudotojų skaičiui, tačiau būtina skirti atskiroms kategorijoms (pagal dydį ir pagal veiklos užsienyje patirtį) priklausančių įmonių poreikius.

3.5 Reikia blaiviai, remiantis skelbiamais statistiniais duomenimis⁽⁶⁾, įvertinti, kiek MVĮ potencialiai gali būti įtraukta į tarptautinimą, atsižvelgiant ir į tai, kad nemaža MVĮ dalis tesiekia patenkinti vietos rinkos poreikius tokiose srityse kaip smulkios paslaugos, amatininkiška gamyba vietos poreikiams ir t. t.

3.6 EESRK pabrėžia, kad reikia nuolat ir nuosekliai kurti MVĮ palankią verslumo aplinką, visų pirma mažinant administracinę naštą ir bereikalingą reglamentavimą, kuris mažina Europos įmonių konkurencingumą trečiųjų šalių rinkose bei sistemingai šalinti visas kliūtis, trukdančias MVĮ dalyvauti tarptautinime.

3.7 Inovacijos skatina įmonių tarptautinimą, o šis savo ruožtu gali pagerinti įmonių veiklos rezultatus⁽⁷⁾. Dabartinėje septintojoje ES daugiametėje finansinėje programoje MVĮ išnaudoja tik 15 proc. finansinių priemonių, kurios prieinamos pagal Bendradarbiavimo programą⁽⁸⁾. Naujosios programos „Horizontas 2020“, COSME ir ketvirtasis Europos socialinio fondo ramstis teikia labai daug galimybių didinti konkurencingumą diegiant inovacijas ir taip kurti geresnes Europos MVĮ tarptautinimo sąlygas, tuo pačiu ir spartesnę augimą bei darbo vietų kūrimą. Būtina imtis pastangų supažindinti MVĮ su šiomis programomis, užtikrinti joms galimybę jomis naudotis bei supaprastinti administracines naudojimosi jomis procedūras.

⁽⁶⁾ Žr. *EIM Business and policy research* tyrimą, p. 5. Europos Sąjungos 27 šalių bendroje eksporto apimtyje MVĮ eksportas sudaro 25 proc., iš kurių beveik pusė (13 proc.) skirta už bendrosios rinkos ribų esančioms rinkoms. ES 27 šalių bendroje importo apimtyje MVĮ dalis yra 29 proc., ir šiuo atveju taip pat beveik pusė – iš trečiųjų šalių rinkų (14 proc.). 7 proc. visų ES 27 šalių MVĮ bendradarbiauja su užsienio partneriais technologijų srityje, 7 proc. yra užsienio partnerių subrangovai, 7 proc. naudojami užsienio subrangovų paslaugomis ir 2 proc. užsiima tiesioginių investicijų į užsienio rinkas veikla.

⁽⁷⁾ MVĮ veiklos rezultatų lentelė. Ar MVĮ pajėgios sukurti daugiau ir kokybiškesnių darbo vietų? *EIM*, 2011 m. lapkričio mėn., p. 77.

⁽⁸⁾ MVĮ dalyvavimo 7-ojoje daugiametėje finansinėje programoje 2007–2011 m. ataskaita. Europos Komisija, 2012 m. sausio mėn.

3.8 Siekiant, kad parama MVĮ tarptautinimui būtų veiksminga, reikia pakeisti jų tiekėjų požiūrį tiek Europos, tiek ir vietos lygmeniu bei pereiti nuo standartizuoto paslaugų tiekimo už nustatytą mokestį prie tikslinių paslaugų, teikiamų „pagal atskirus užsakymus“, atitinkamai pritaikytų atsižvelgus į veiklos sritį, jų galiojimo terminus, išteklių atsargas, konkurencinę padėtį ir veiklos sąlygas įmonės viduje, tokias kaip kalbų mokėjimas bei vietos verslo aplinkos ir kultūros pažinimo lygis⁽⁹⁾.

3.9 Verslas siekia gauti pelną, augti ir didinti savo rinkos dalį; šių tikslų galima pasiekti įžengus į užsienio rinkas, tačiau šie bandymai ne visuomet sėkmingi. Nors 50 proc. MVĮ, dirbančių su užsienio rinkomis, padidino savo apyvartą, to negalime pasakyti apie likusius 50 proc. Skiriama parama siekiama kuo labiau sumažinti nesėkmės dėl informacijos ir patirties stokos pavojų.

3.10 Parama MVĮ tarptautinimui priklauso valstybių narių kompetencijos sričiai. Jos vykdo apie tris šimtus paramos programų, finansuojamų tiek iš viešųjų, tiek ir iš privačiųjų lėšų⁽¹⁰⁾, todėl reikia kruopščiai įvertinti papildomą naudą, kurią galėtų atnešti naujai teikiama Europos lygmens parama, kad nebūtų dvigubo finansavimo ir sandūros su jau teikiama pagalba. Todėl tikslinga nustatyti, kad MVĮ tarptautinimui paramą teikiančios organizacijos reguliariai keistųsi informacija ir koordinuotų savo veiksmus su kompetentingais Komisijos direktoriais.

3.11 Europa savo indėliu visų pirma turėtų siekti, kad atsiųstų naujos rinkos, palengvėtų patekimo į jas sąlygos, sudaryti dvišalius ir daugiašalius susitarimus, panaikinti mokesťines ir kitokio pobūdžio kliūtis, teikti informaciją (per patekimo į rinkas duomenų bazę MADB), visų pirma susijusią tiek su konkrečiomis, tiek ir su bendrosiomis sritimis, tokiais kaip intelektinės nuosavybės apsauga, standartai, maitos mokesčių tarifai, administracinių eksporto ir importo dokumentų formos, reguliavimas, sanitarinės, fitosanitarinės ir veterinarinės taisyklės, kova su korupcija ir viešųjų pirkimų konkursai. ES privalėtų nuolat reikalauti, kad šalys partnerės pripažintų jos valstybių narių nacionalinius sertifikatus, pripažintus bendrojoje rinkoje, užtikrindama diskriminavimo kai kurių jos valstybių narių atžvilgiu prevenciją.

3.12 Europos pagalba turėtų būti naudojama ir tam, kad būtų suvienodintos MVĮ iš mažųjų ir naujųjų ES valstybių narių, neturinčių galimybių įsteigti savo atstovybių trečiųjų šalių rinkose, veiklos sąlygos.

⁽⁹⁾ Fabio Arnoldi. Ar MVĮ pajėgios ištraukti į tarptautinį greito augimo procesą?. Pranešimas Europos Parlamento seminare. 2012 m. sausio 24 d. p. 31.

⁽¹⁰⁾ EIM tyrimas „Geros galimybės MVĮ tarptautinimui“, galutinė ataskaita, p. 30.

3.13 Reikėtų griežtai laikytis viešųjų institucijų ir įmonių atstovybių (prekybos rūmų, MVĮ interesų gynimo asociacijų, įmonių ir sektorių asociacijų) partnerystės principo. Socialinių partnerių (ypač regionų ir vietos lygmens) asociacijos turėtų užsiimti paramos MVĮ tarptautinimui politikos ir naudojimosi jai skiriamais ištekliais galimybių aiškinimu bei prižiūrėti, kad jie būtų tinkamai naudojami. Šis partnerystės principas turėtų apginti nacionalinius interesus, įvairias paramos formas ir laisvą įmonių ir pagalbos teikėjų konkurenciją. Tačiau valstybinės valstybių narių įstaigos, kurios teikia tarptautinimo paslaugas, neturėtų konkuruoti su įmonėmis arba joms atstovaujančiomis organizacijomis.

3.14 EESRK apgailestauja, kad nagrinėjamame komunikate nėra pasiūlymo dėl šios tarptautinimo strategijos veiksmų koordinavimo Europos lygmeniu tobulinimo ir vadovavimo metodų suvienodinimo. Europos Komisijos generalinių direktoratų (Įmonės ir pramonė, Prekyba, Vidaus rinka ir paslaugos, Plėtra ir bendradarbiavimas, Mokesčiai ir muitų sąjunga ir t. t.) kompetencija MVĮ tarptautinimo srityje nėra aiškiai apibrėžta. Taip pat reikėtų patobulinti suinteresuotųjų direktoratų ir Europos išorės veiksmų tarnybos bendradarbiavimą su Taryba, MVĮ atstovų tinklu, Europos Parlamentu, diplomatinėmis valstybių narių atstovybėmis trečiojoje šalyse ir su kitomis organizacijomis, padedančiomis rengti ir įgyvendinti tarptautinimo politiką.

4. Konkrečios pastabos ir rekomendacijos dėl Komisijos pasiūlymų

4.1 Siūlomoje būklės ataskaitoje reikėtų visų pirma įvertinti šiuo metu taikomas europines paramos priemones ir aiškiai nurodyti nacionalinių paramos sistemų trūkumus bei būdus ištaisyti juos naudojant ES paramą.

4.2 Reikia labai kruopščiai apsvarstyti naujojo Europos informacinio portalo kūrimą sąnaudų požiūriu ir jo atžvilgiu taikyti šiuos principus:

— jis negali būti jau veikiančių nacionalinių portalų analogas;

— šis portalas turėtų susieti visus prieinamus tiek europinius, tiek ir nacionalinius informacijos šaltinius taip, kad jie visi būtų lengvai pasiekiami iš vienos vietos;

— informacija iš Europos šaltinių turėtų būti pateikiama oficialiosiomis ES kalbomis;

— informacija iš pačios ES šaltinių turėtų nurodyti kliūtis pateikti į rinkas ir galimybes jas šalinti, pateikti taisykles, susijusias su muitinėmis, sertifikavimu, sanitariniais, fitosanitariniais ir veterinariniais reikalavimais, investicijų skatinimu ir jų apsauga, intelektinės ir pramoninės nuosavybės apsauga, viešųjų pirkimų konkursais ir t. t.

— MVĮ turėtų būti informuojamos apie joms taikomus EBPO gairių tarptautinėms korporacijoms aspektus ⁽¹⁾;

— reikėtų atsižvelgti į visų tarptautinio proceso dalyvių (eksportuotojų, importuotojų, investorių, tiekėjų) poreikius bei į įvairių sektorių ypatumus.

4.3 EESRK apgailestauja, kad komunikate neminimos elektroninės prekybos skatinimo priemonės, nes ši prekyba galėtų būti reikšminga MVĮ tarptautinimo sritis. Todėl būtina įgyvendinti ES siekius greitojo interneto ryšio srityje, visų pirma įdiegiant šį ryšį kaimo ir atokiausiose vietovėse; MVĮ būtų užtikrintos geresnės galimybės gauti informaciją, būtiną siekiant patekti į tarptautines rinkas.

4.4 EESRK teigiamai vertina Europos įmonių tinklo indėlį plėtojant ES įmonių tarpusavio ryšius ir prekybinius santykius tam tikrose šalyse, tačiau pažymi, kad galima dar geriau panaudoti šio tinklo potencialą, nes dauguma Europos MVĮ yra menkai informuotos net apie tai, kad toks tinklas egzistuoja. Šio tinklo paslaugos turėtų būti kuo tiksliau orientuotos į MVĮ reikalavimus ir tikruosius jų poreikius. Daugelyje regionų MVĮ atstovaujančios organizacijos nepriklauso šiam Europos įmonių tinklui. Todėl EESRK pabrėžia, jog būtina įsteigti naują administracinę struktūrą ir prašo MVĮ artimiausias įmonėms atstovaujančias organizacijas dalyvauti jos valdyme.

4.5 Į Europos paramą MVĮ patekti į trečiųjų šalių rinkas reikėtų taip pat įtraukti įvairias MVĮ paramos bendrojoje rinkoje formas ir veiksmus siekiant panaikinti kliūtis, trukdančias joms išnaudoti jo galimybes, kaip numatyta Bendrosios rinkos akte. Paprastai MVĮ pradeda savo veiklą žengdamos į bendrąją rinką, ir tik vėliau išplečia ją į trečiųjų šalių rinkas.

4.6 Visos apklausos ir tyrimai rodo, kad MVĮ nepakankamai žino apie teikiamą pagalbą ir veikiančias programas. Europos ir nacionalinės institucijos turėtų kalbėti paprasta, suprantama ir

⁽¹⁾ 2000 m. EBPO gairės tarptautinėms įmonėms.

MVĮ ypatumams pritaikyta kalba. EESRK rekomenduoja parengti trumpą, bet aiškų vadovą, padėsiantį orientuotis teikiamų pagalbų gausoje ir gauti daugiau informacijos apie Europos institucijų teikiamą paramą. Į informacijos ir žinių apie šią paramą sklaidos veiklą reikėtų įtraukti MVĮ interesams atstovaujančias organizacijas, tokias kaip prekybos rūmai, sektorinės organizacijos, MVĮ susivienijimai, ir teikti joms finansinę paramą, reikalingą konsultacinėms paslaugoms apmokėti.

4.7 Komisijos veiksmų plano⁽¹²⁾ kontekste EESRK norėtų pagerinti MVĮ galimybes gauti finansavimą, nes tai yra pagrindinė preliminari patekimo į tarptautines rinkas sąlyga, ypač šiuo metu ES besitęsiančios ekonomikos ir finansų krizės sąlygomis. Todėl EESRK ragina Komisiją sukurti naujas finansines priemones MVĮ tarptautinimui remti, tokias kaip finansavimo garantija eksportuojant, tarptautinės prekybos draudimas ir tvirta galimybė gauti kreditą naudojant garantiją turinčias kredito korteles⁽¹³⁾.

4.8 Skirtingai nuo jau veikiančių programų, tokių kaip *East Invest*, *AL Invest* ir kt., naujųjų, konkrečiam pasaulio regionui skirtų programų finansinės ir administracinės taisyklės turi būti parengtos pagal vienodą pavyzdį. Komitetas ragina Komisiją persvarstyti šiuo metu galiojančias taisykles, pagal kurias tik šalių partnerių MVĮ gali gauti paramą dalyvauti pagal programą vykdomuose veiksmuose. Taip pat turėtų būti palengvintas valstybių narių MVĮ įtraukimas į programas, parama kompensuojant jų pradines išlaidas, susijusias su dalyvavimo programos veiksmuose mokesčiais.

4.9 EESRK palankiai vertina Komisijos pastangas, kuriomis siekiama sudaryti sąlygas valstybių narių MVĮ, neturinčioms atstovybių pagrindinėse trečiojoje šalyse, gauti kitų ES valstybių narių teikiamą paramą arba informaciją. Tačiau jis atkreipia dėmesį į šios užduoties įvykdymo sunkumus dėl sudėtingų tokio bendradarbiavimo taisyklių. Reikėtų tiksliau nustatyti, ar konkrečios valstybės narės viešomis lėšomis finansuojamomis paslaugomis galės naudotis kitų valstybių narių MVĮ.

4.10 Šią kliūtį būtų galima įveikti nuosekliai steigiant europinius paramos MVĮ teikimo centrus, kurie padėtų vykdyti prekybą pagrindinėse šalyse partnerėse. Atėjo laikas, kai MVĮ atstovų organizacijas reikėtų įtraukti į sprendimų dėl jų narių ir dėl jų veiklos metodo priėmimo procesą. EESRK rekomenduoja MVĮ atstovaujantioms tiek nacionaliniu, tiek ir Europos lygmeniu organizacijoms skirti reikiamą finansinę paramą, kad jų teikiamos paslaugos taptų geriau pastebimos.

⁽¹²⁾ Žr. Geresnių MVĮ galimybių gauti finansavimą veiksmų planas, COM(2011) 870 final.

⁽¹³⁾ Pvz. Vengrijoje naudojama „Szechenyi“ kortelė, kuri užtikrina MVĮ galimybę naudotis kreditu be papildomos užstato, nes ji garantuota valstybės, www.iapmei.pt/conferencia/1_Laslo_Krisan.ppt.

4.11 EESRK ragina organizuotą pilietinę visuomenę (t. y., darbdavius, profsąjungas, vartotojus, MVĮ asociacijas, laisvųjų profesijų susivienijimus ir asociacijas), įskaitant EESRK ir kitas organizacijas, pavyzdžiui, EUROCHAMBRES, Europos amatų, mažųjų ir vidutinių įmonių asociaciją (EUAPME), Business Europe, ESK ir (prireikus) Europos pramonės sektorių asociacijas, dalyvauti kasmet rengiamame forume, kuriame būtų įvertinama MVĮ tarptautinimo pažanga. Šis forumas galėtų tapti nuolat veikiančia veiksmus koordinuojančia struktūra, kuri (be kitos veiklos) stebės, kaip atskiroms programoms skiriamos didelės pinigų sumos ir pagalba bei, remdamasi tiksliai apibrėžtais kriterijais, vertins jų veiksmingumą.

4.12 EESRK siūlo įsteigti geriausios Europos MVĮ eksportuotojos premiją, kuri bus teikiama kasmet forumo sesijos metu.

4.13 Kad būtų kuo plačiau skleidžiama informacija apie sėkmingą viešosios administracijos veiklą tarptautinio srityje, reikėtų aktyviau reklamuoti tokius renginius kaip Europos įmonės premijos ir Regionų komiteto įsteigto „Verslaus Europos regiono“ premijos įteikimas.

Kasmet organizuojamų MVĮ *savaičių* metu reikėtų daugiau renginių tarptautinimui remti, kurių metu valstybės narės galėtų keistis gerąja patirtimi šioje srityje.

EESRK ragina sukurti ir tvarkyti internetinę duomenų bazę su informacija apie sėkmingiausius Europos prekybos rūmų, MVĮ atstovų asociacijų ir susivienijimų bei pramonės sektorių organizacijų vykdytos tarptautinimo veiklos atvejus ir ragina MVĮ atstovaujantioms organizacijoms skleisti šią patirtį.

4.14 EESRK rekomenduoja atgaivinti įmonių partnerystės ryšių užmezgimo susitikimus Europos lygmeniu, kurie sėkmingai vyko praityje ir daugelio šalių kandidačių MVĮ padėjo tarptautinimo srityje pasinaudoti taip vadinamąja europartnerystę arba bendradarbiavimo programa „Interprise“.

4.15 Kalbėdamas apie MVĮ tarptautinimo geografines kryptis, EESRK pritaria nuostatai orientuotis į BRIK šalis, kurios pasižymi aukšta ekonomikos augimo dinamika, tačiau rekomenduoja plėstis ir į kitas daug žadančias Persijos įlankos, Pietryčių Azijos ir pan., šalių rinkas. EESRK taip pat rekomenduoja parengti sektorių prioritetus, kurie galėtų tapti MVĮ tarptautinimo gairėmis.

4.16 EESRK rekomenduoja siekti, kad valstybėse narėse veikiantys „MVĮ atstovai“ (angl. *SME Envoys*) aktyviau dalyvautų tarptautinimo veikloje, kuri turėtų tapti vienu pagrindinių nacionalinės politikos prioritetų paramos teikimo MVĮ srityje.

2012 m. gegužės 23 d., Briuselis

*Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto
pirmininkas*
Staffan NILSSON
